

DET KONGELIGE KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Kommuner
Fylkeskommuner
KS

Deres ref

Vår ref

Dato

20/6792-1

15. januar 2021

Digitalisering i offentlig sektor

Én digital offentlig sektor – Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019-2015 definerer felles mål og innsatsområder for digitaliseringsarbeidet frem mot 2025, og skal støtte den digitale transformasjonen i hele offentlig sektor. Strategien er felles for både kommunal sektor og staten. Arbeidet med å følge opp tiltak i strategien er godt i gang.

Teksten nedenfor inneholder tema og tiltak som departementet finner særlig relevant for kommuner og fylkeskommuner i deres digitaliseringsarbeid.

Oppfølging av Én digital offentlig sektor - Digitaliseringsstrategien for offentlig sektor 2019-2025

[Én digital offentlig sektor – Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019-2015](#) er en oppfølging av Stortingsmeldingen Digital agenda (2015-2016). Strategien definerer felles mål og innsatsområder for digitaliseringsarbeidet frem mot 2025, og skal støtte den digitale transformasjonen i hele offentlig sektor. Dette er derfor en felles strategi for både kommunal sektor og staten.

KS og regjeringen skal gjennomføre 13 av 28 tiltak sammen. I tillegg er det flere av de øvrige tiltakene som kan berøre kommunal sektor. Stat og kommune må samarbeide tett for å realisere målene i strategien. Oppfølging av tiltakene understøttes av [felles handlingsplan](#) for realisering av strategien, der Digitaliseringsdirektoratet og KS følger opp denne i fellesskap.

I tillegg reguleres oppfølging av digitaliseringsstrategien i en [samarbeidsavtale mellom KS og KMD om digitalisering](#). Et mål med samarbeidsavtalen er å avklare ansvarsforhold for å styrke samhandling og samstyring på digitaliseringsområdet. Avtalen er en del av konsultasjonsordningen mellom regjeringen og kommunesektoren.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Avdeling for IT- og
forvaltningspolitikk

Saksbehandler
Line Richardsen
22 24 72 36

Regjeringen og KS har ved å legge frem digitaliseringsstrategien i fellesskap gitt tydelige signaler om å styrke samhandling og samstyring mellom statlig og kommunal sektor. Et sentralt tiltak i digitaliseringsstrategien er å etablere arenaer innenfor konsultasjonsordningen for å følge opp digitaliseringstiltak som berører kommunal sektor. Som del av konsultasjonsordningen mellom regjeringen og kommunesektoren, er det etablert et årlig konsultasjonsmøte om digitalisering. Det første møtet med KS ble avholdt i september i fjor og ble ledet av distrikts- og digitaliseringsministeren. For øvrig deltok politisk og administrativ ledelse i ASD, BFD, HOD, FIN, og KD. Neste konsultasjonsmøte om digitalisering vil gjennomføres våren 2021.

Samhandling og samordning av digitaliseringsarbeidet i kommuner, fylkeskommuner og statlige virksomheter skal legge grunnlaget for utvikling av sammenhengende tjenester til innbyggere, frivillige organisasjoner og næringsliv. Digitaliseringsstrategien beskriver prinsipper for samarbeid som sikrer kommunal sektor tilstrekkelig innflytelse. KS kan i sin medvirkning ta utgangspunkt i samstyringsmodellen etablert for kommunesektoren.

Arbeidet med livshendelser og sammenhengende tjenester

Regjeringen har i digitaliseringsstrategien besluttet å utvikle sammenhengende tjenester innenfor [de syv livshendelsene](#) *Å få barn, Alvorlig sykt barn, Mistet og finne jobb, Ny i Norge, Dødsfall og arv, Starte og drive en bedrift og Starte og drive en frivillig organisasjon.*

Arbeidet med livshendelsene skal ta utgangspunkt i eksisterende prosjekter, der slike finnes og er relevante. Det er foretatt behovskartlegginger og innsiktsarbeid som har identifisert en rekke behov der digitaliseringstiltak kan bidra til mer sammenhengende tjenester. Etablering av sammenhengende tjenester krever involvering av en rekke aktører på statlig og kommunalt nivå. Det arbeides nå med å sikre tverrsektoriell forankring av arbeidet, samt å kartlegge eksisterende prosjekter. Arbeidet med å koordinere eventuelle sammenhenger mellom de syv livshendelsene er også startet opp. Digitaliseringsdirektoratet vil ha en viktig oppgave i denne sammenheng.

Arbeidet med livshendelser innebærer bl.a at man må avklare forvaltningsansvar, involverte virksomhetsområder og behov for samordning på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. Et av virkemidlene for å lykkes med utviklingen av sammenhengende tjenester, er deling av data. Digitaliseringsdirektoratet har etablert et ressussenter for deling av data. Ressurssenteret skal kunne bidra med kompetanse innenfor de juridiske problemstillinger knyttet til deling av data i sammenhengende tjenester

Det er etablert en struktur for samarbeid for å understøtte utviklingen av sammenhengende tjenester. En tverrdepartemental arbeidsgruppe, ledet av KMD, og med deltakelse fra de ansvarlige departementer for livshendelsene, samt BFD og KS, er i gang. Digitaliseringsdirektoratet har en sekretariatsfunksjon for departementgruppen og har også

etablert en egen arbeidsgruppe på direktoratsnivå. Direktoratet, sammen med KS, har en viktig rolle i å støtte arbeidet med de sammenhengende tjenestene, som pådriver, metodeutvikler og forvalter av flere relevante virkemidler. Arbeidet med digitale løsninger for livshendelsene har brukeren i sentrum.

Livshendelsene *alvorlig sykt barn og starte og drive en frivillig organisasjon* har fått tilskudd i StimuLab-ordningen til oppstart av innovasjonsprosjekter for å kartlegge utfordringer og identifisere behov og forbedringer. Kommunal sektor ved Flekkefjord kommune og eHelse Agder er mobilisert inn i arbeidet, og har med Oslo kommune i styringsgruppen.

Livshendelsen *dødsfall og arv* har fått støtte av medfinansieringsordningen i Digdir til utvikling av tjenesten Oppgjør etter dødsfall. Livshendelsen *starte og drive en bedrift* har fått støtte av medfinansieringsordningen for prosjektet Selskapsetablering. Livshendelsen *miste og finne jobb* omfatter blant annet arbeidet med moderniseringen av systemer knyttet til behandling av dagpenger, arbeidsavklaringspenger og styring av arbeidsmarkedstiltak.

Felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling

Kommuner, fylkeskommuner og statlige virksomheter må kunne samhandle for å utvikle brukerrettede, sammenhengende og effektive digitale tjenester. Det er igangsatt et arbeid med å etablere et felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling. FIKS-plattformen til KS er en del av økosystemet. Statlige virksomheter som forbereder digitaliseringstiltak som berører kommunesektoren, skal i en tidlig fase drøfte tiltaket med KS. Dette omtales nærmere i Digitaliseringsrundskrivet.

eInnsyn

eInnsyn er en løsning som inngår i felles økosystem for nasjonal digital samhandling. eInnsyn er nå en allment tilgjengelig publiseringstjeneste for postjournaler i kommunale, fylkeskommunale og statlige organ og for møter og utvalg i fylkeskommunale og kommunale organ. Formålet med eInnsyn er å gjøre offentlig forvaltning åpen og lettere tilgjengelig. Kommuner og fylkeskommuner betaler for bruken av eInnsyn. Les mer om [bruksvilkåra for eInnsyn](#) og [prismodellen for eInnsyn](#).

Informasjonssikkerhet

God informasjonssikkerhet er en forutsetning for vellykket digitalisering. Dette er også en grunnleggende forutsetning for å opprettholde tillit til offentlig sektors IT-systemer og offentlige digitale tjenester. En vellykket digitalisering handler derfor også om å ivareta krav til sikkerhet og den enkeltes personvern på en god måte. Det handler om å styre risiko i oppgavene og tjenestene.

Det er viktig at alle offentlige virksomheter arbeider godt med informasjonssikkerhet for å kunne levere effektive, brukervennlige og sikre tjenester til innbyggerne. Digitaliseringsdirektoratet har i samarbeid med andre veiledningsaktører utarbeidet [veiledningsmaterieil](#) som kan benyttes av kommunene for å lykkes med

informasjonssikkerhetsarbeidet. KS og Foreningen kommunal informasjonssikkerhet (KINS) vil være sentrale samarbeidspartnere for kommunene.

Det anbefales at kommunene fokuserer særskilt på

- å ha på plass et system for styring av informasjonssikkerhet
- systematisk internkontroll på informasjonssikkerhetsområdet
- gjennomføring av øvelser på området, minst en gang i året
- informasjonssikkerhetskompetanse- og kulturutvikling både hos kommunens ledelse og ansatte.

Personvern

Digitalisering av tjenester innebærer ofte behandling av personopplysninger. Det kan være nye opplysninger, eller behandling av eksisterende opplysninger på nye måter. All behandling av personopplysninger skal skje i samsvar med reglene i personopplysningsloven og personvernforordningen. Innebygd personvern er et sentralt krav i personopplysningsloven og betyr at det tas hensyn til personvern i alle utviklingsfaser av et system eller en løsning. Bruk av innebygd personvern og personvern som standardinnstilling er derfor virkemidler som kan bidra til å sikre at grunnleggende personvernprinsipper ivaretas og at personopplysninger behandles på en betryggende måte.

Bruk av IT-standarder

Endringer i [forskrift 5. april 2013 nr. 959 om IT-standarder i offentlig forvaltning](#) ble vedtatt 16. oktober 2020.

Reviderte forskrift tar blant annet sikte på å sikre at offentlige virksomheter skal vurdere bruk av åpne standarder, krav om bruk av både IPv4 og IPv6 (dual stack) i grunnleggende datakommunikasjon, samt krav om bruk av HTML ved publisering av nettleserbaserte tjenester.

[Referansekatalogen](#) gir en oversikt over anbefalte og obligatoriske IT-standarder i offentlig sektor.

Digihjelpen – kommunale veiledningstilbud innen digital kompetanse

KS, Kompetanse Norge og Kommunal- og moderniseringsdepartementet fortsetter samarbeidet i 2021 for å hjelpe kommunene med å etablere et lavterskel Digihjelpen-tilbud for innbyggere som har liten eller ingen grunnleggende digital kompetanse. Målet er at alle kommuner skal tilby innbyggere med svake digitale ferdigheter hjelp til å komme i gang med bruk av digitale verktøy, slik at de kan ta i bruk digitale innbyggertjenester fra hele offentlige sektor.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet tildelte i november i fjor to millioner kroner i engangsstøtte til 19 nye kommuner som ønsker å etablere et veiledningstilbud innen digital kompetanse til sine innbyggere (<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/tilskudd-til-kommuner->

[som-vil-lofte-innbyggernes-digitale-kompetanse/id2787040/](#)). Siden 2017 har 124 kommuner fått tilskudd på totalt 15 millioner kroner for å etablere slike lavterskeltilbud.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil i løpet av 2021 utvikle en ny strategi for digital kompetanseheving for innbyggere i et livsløpsperspektiv. KS vil inviteres til å delta i utviklingen av den nye strategien.

Stortingsmelding om datadrevet økonomi og innovasjon

Den store fremveksten av data representerer en viktig ressurs for Norge fremover. Regjeringen har lenge arbeidet for at offentlige data som ikke må skjermes, gjøres tilgjengelig for viderebruk. Økt deling og bruk av offentlige data vil bidra til effektivisering, innovasjon, næringsutvikling og et åpent og demokratisk samfunn. En undersøkelse gjennomført av Agenda Kaupang på oppdrag av KMD, viser at kommunene har flere og store utfordringer knyttet til å få delt data med næringslivet. Regjeringen vil i begynnelsen av 2021 legge frem en melding til Stortinget om datadrevet økonomi og innovasjon, der formålet er å legge frem en nasjonal politikk for hvordan Norge skal bli bedre til å utnytte mulighetene som ligger i data som ressurs.

Nytt folkeregister – nye muligheter for kommunene og fylkeskommunene

Nytt folkeregister legger til rette for at kommuner og fylkeskommuner kan få tilgang til opplysninger i sanntid og benytte opplysningene til å effektivisere egne forretningsprosesser. I tillegg kan bruk av det moderniserte folkeregisteret bidra til bedre datakvalitet, flere informasjonselementer og nye tekniske grensesnitt, slik at det kan utvikles nye innbyggertjenester.

Skatteetaten samarbeider med KS om kommunal sektors behov for tilgang til opplysninger i et modernisert Folkeregister. I tillegg vurderes muligheten for at kommunal sektor skal kunne sende opplysninger til Folkeregisteret digitalt. KS har egne aktiviteter for å ivareta kommunal sektors behov opp mot modernisert Folkeregister. For at kommuner og fylkeskommuner skal kunne hente ut gevinster ved et modernisert folkeregister, bør den enkelte kommune og fylkeskommune selv kartlegge endringsbehovet og vurdere konsekvensene som følger av et modernisert register. Informasjon fra KS om nytt folkeregister kan leses her:

<https://www.ks.no/fagomrader/digitalisering/utviklingsprosjekter/modernisert-folkeregister/>.

Digital planbehandling

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sammen med Direktoratet for Byggkvalitet (DiBK), Kartverket og KS etablert Fellestjenester PLAN - en digital regelverksplattform på Altinn som varsler planoppstart og kontrollerer og sender inn planforslag til riktig kommune. Fellestjenester PLAN kommuniserer med FIKS-plattformen. Fellestjenester PLAN sjekker de innsendte planforslag mot gjeldende regelverk, og sikrer informasjonsflyt mellom partene i saken. Det blir enklere å levere komplette reguleringsplanforslag til kommunen. De første nettbaserte løsningene kommer på plass tidlig i 2021.

Kommunenes rapportering av geodata og geodatatjenester skal gå gjennom den nasjonale geoportalen «Geonorge». Datasettene blir da automatisk også tilgjengelig via felles datakatalog data.norge.no.

Digital byggesaksbehandling

Direktoratet for Byggkvalitet (DiBk) har etablert [Fellestjenester BYGG](#) - en digital regelverksplattform på Altinn som kontrollerer og sender inn byggesøknader til riktig kommune. Fellestjenester BYGG kommuniserer med FIKS-plattformen. Dermed er det blitt enklere å levere komplette byggesøknader til kommunen. Fellestjenester BYGG sjekker innsendte byggesøknader mot gjeldende regelverk, og sikrer informasjonsflyt mellom partene i byggesaken. De første nettbaserte søknadsløsningene kom på plass høsten 2018.

Flere kommuner er nå i gang med å anskaffe og ta i bruk nye digitale saksbehandlingssystemer. [eByggesak](#) og [ePlansak](#) eies av KS og utvikles i samarbeid med DiBk, Kartverket, SSB og en rekke kommuner. eByggeSak og ePlansak består av en produktspesifikasjon som kommunene kan benytte når de skal digitalisere plan- og byggesaksområdet og anskaffe nytt fagsystem/sakstøtte for kommunal saksbehandling. Vi anbefaler at denne spesifikasjonen legges til grunn ved felles anskaffelser på området.

KOBO – nytt system for kommunale boliger

Kommunene disponerer om lag 109 000 boliger. Det finnes i dag få gode systemer for å søke, tildele og administrere disse kommunale utleieboligene. Søknad om bolig er ofte papirbasert. Regjeringen har tatt initiativ til et kommune-statprosjekt for å utvikle nye digitale løsninger for å søke, tildele og forvalte kommunale utleieboliger. Prosjekt KOBO utvikles av Husbanken i nært samarbeid med KS og dem som skal bruke tjenestene.

Digitalisering i kommunal helse- og omsorgstjeneste

Digitalisering i helse- og omsorgssektoren er et felles mål for kommunene og staten. Helse- og omsorgsdepartementet og KS inngikk derfor den 3. desember 2020 en samarbeidsavtale om innføring av nasjonale e-helseløsninger. Samarbeidsavtalen som Helse- og omsorgsdepartementet og KS har inngått handler om innføring av nasjonale e-helseløsninger i kommunene, slik som kjernejournal og e-resept, der bedre tilgang til legemiddelinformasjon er høyt prioritert. Dette er løsninger som vil gi gevinster i form av bedre kvalitet og pasientsikkerhet i helse- og omsorgstjenesten. Samarbeidsavtalen finnes her ([link](#)).

Kommunene har i 2020 gjort en betydelig innsats i arbeidet med digitaliseringstiltak under covid-19. Digitalisering bidrar til å styrke overvåking av epidemien, effektivisere testing og smittesporing, begrense smittespredning og til å understøtte vaksinasjon. Digitalisering har også understøttet pasientbehandling og oppfølging av pasienter under covid-19. I 2021 blir det viktig at kommunene har beredskap til å prioritere digitaliseringstiltak i forbindelse med vaksinasjonen mot covid-19.

En sammenhengende helse- og omsorgstjeneste forutsetter økt nasjonal koordinering, felles prioritering og felles innsats om nasjonale digitaliseringstiltak. Direktoratet for e-helse skal

bidra til en helhetlig digitalisering i helse- og omsorgssektoren og har etablert en nasjonal oversikt over digitaliseringstiltak i sektoren, nasjonal e-helseportefølje. Kommunene oppfordres til å forelegge planer om digitaliseringstiltak med nasjonal betydning for Direktoratet for e-helse. Med nasjonal betydning menes det at tiltaket har betydning for flere helseforetak eller flere kommuner, og at tiltaket i tillegg har potensial for gjenbruk i store deler av helse- og omsorgssektoren eller betydning for nasjonale e-helseløsninger.

I arbeidet med digitalisering i helse- og omsorgssektoren er det viktig med helhet og sammenheng. Nyttan av de nasjonale e-helseløsningene er størst når de brukes av flest mulig. Skal vi lykkes er det viktig at innføringen av de nasjonale e-helseløsningene prioriteres og koordineres i fellesskap, og at kommunesektoren settes i stand til å understøtte disse. For å understøtte kommunenes arbeid med innføring av nasjonale e-helseløsninger, har Direktoratet for e-helse utarbeidet et veikart for nasjonale e-helseløsninger, som gir en oversikt over planer for pågående utvikling og innføring av løsningene, og viser status, avhengigheter og risiko for arbeidet fremover. Målet er at veikartet skal fungere som et utgangspunkt når kommunal sektor foretar vurderinger og prioriteringer for innføring og bruk av nasjonale e-helseløsninger, i tråd med helsepolitiske mål. Veikartet finnes her ([link](#)).

Flere av de nasjonale e-helseløsningene krever innføringsaktiviteter i kommunene de nærmeste årene. En del av løsningene vil kreve tilpasninger i kommunenes IKT-systemer, og etablering av nødvendig infrastruktur og sikkerhetsløsninger. Regjeringen har i statsbudsjettet for 2021 prioritert et historisk løft av digitalisering i helse- og omsorgssektoren. I 2021 vil det det i første omgang arbeides for å realisere komponenter i felles grunnmur som er nødvendige for å håndtere informasjonssikkerhet og personvern knyttet til mer utstrakt bruk av datadeling og dokumentdeling. Direktoratet for e-helse vil i 2021 også gjennomføre et forprosjekt for helhetlig samhandling, som skal beskrive nasjonale samhandlingsløsninger i en helhet. Kommunene skal her ha en aktiv rolle og bidra inn i forprosjektet. For kommuner som ønsker en særlig aktiv rolle i forprosjektet, oppfordres de til å ta kontakt med KS.

Stortinget har i tråd med regjeringens forslag bevilget midler til det videre arbeidet med en felles kommunal journalløsning, Akson journal. Det videre arbeidet er basert på forprosjektet Direktoratet for e-helse utredet i samarbeid med KS og med involvering fra utvalgte kommuner, fastleger og andre interessenter. Forprosjektet ble overlevert Helse- og omsorgsdepartementet i februar 2020 og var gjenstand for ekstern kvalitetssikring. Det videre arbeidet med felles kommunal journalløsning vil skje under en kommunal ledelse av en styringsgruppe bestående av et utvalg kommuner, KS og departementet. Det viktigste arbeidet til styringsgruppen i 2021 vil være å forberede et kommunalt beslutningsgrunnlag med sikte på å etablere et selskap innen 1. juli 2021 som skal anskaffe, drifte og forvalte den felles kommunale journalløsningen. Kommunene som ønsker å engasjere seg i dette arbeidet bør kontakte KS for videre oppfølging. Mer informasjon om Akson journal finnes på nettsidene til KS.

For kommuner som omfattes av Helseplattformen i Midt-Norge, innføres et felles journalsystem for sykehus og kommuner, inkl. fastleger i regionen. I tillegg til Helse Midt-

Norge RHF og Trondheim kommune, har også Indre Fosen og Kristiansund vedtatt å ta Helseplattformen i bruk. Kommuner i helseregion Midt-Norge oppfordres til å utløse sin opsjon i Helseplattformen.

Ny Handlingsplan for digitalisering i grunnsopplæringen

Digitaliseringsstrategien for grunnsopplæringen Framtid, fornyelse og digitalisering, ble lansert i 2017 og varer til og med 2021. Strategien har to hovedmål:

1. Elevene skal ha digitale ferdigheter som gjør dem i stand til å oppleve livsmestring og lykkes i videre utdanning, arbeid og samfunnsdeltakelse
2. IKT skal utnyttes godt i organiseringen og gjennomføringen av opplæringen for å øke elevenes læringsutbytte

Omtrent halvparten av tiltakene i digitaliseringsstrategien er allerede gjennomført og de resterende tiltakene er i god prosess. Utviklingen har imidlertid gått raskt, og det er behov for å styrke innsatsen på noen områder. Kunnskapsdepartementet lanserte derfor 2. desember 2020 en ny handlingsplan for digitalisering i grunnsopplæringen. I arbeidet med handlingsplanen har departementet innhentet innspill fra blant andre KS og representanter fra kommunesektoren. Med handlingsplanen ønsker regjeringen å svare på noen av de utfordringene kommunene har gitt innspill om. Handlingsplanen inneholder tiltak på følgende områder:

- Samspillet om tilgang om digitale læringsressurser
- Personvern og informasjonssikkerhet
- Digital kompetanse hos skoleeiere, skoleledere og lærere
- Kunnskapsgrunnlag for digitalisering i skolen

Utdanningsdirektoratet vil følge opp de fleste av tiltakene i strategien på vegne av Kunnskapsdepartementet, og vil involvere KS i gjennomføringen av tiltakene. Handlingsplanen vil i tillegg sette i gang viktige prosesser som skal brukes videre i ny digitaliseringsstrategi for grunnsopplæringen som skal gjelde fra 2022.

Tilrettelegging for sikker og fremtidsrettet fast og mobil bredbåndsinfrastruktur

Bredbånd og mobilnett er blitt en vesentlig del av hverdagen vår, og infrastrukturen for elektronisk kommunikasjon (ekom) er en grunnleggende forutsetning for økt digitalisering og nye tjenester. Ekomsektorens løsninger vil påvirke hvordan vi organiserer virksomheten i andre sektorer i fremtiden, som helse, omsorg, utdanning og samferdsel. Denne infrastrukturen har derfor stor betydning for fremtidig velferd og vekst, og det er viktig å sikre videre utbygging av både faste og mobile ekomnett i hele landet.

Kommunal sektor har en svært viktig rolle i tilretteleggingen for videre utbygging av bredbånd og mobilnett. Kommunene er sentrale, blant annet som grunneier og myndighet. Spesielt vil kommunene ha en viktig rolle i forbindelse med utbyggingen av neste generasjons mobilnett (5G). Med de økte kapasiteter og nye bruksområder som vil komme med 5G, vil det være nødvendig å etablere fiberkabler helt ut til basestasjonene. For å møte forventningene til 5G i

form av økt nedlastingshastighet og lavere forsinkelser, vil det også være behov for svært mange nye basestasjoner (spesielt i byene), både innendørs og utendørs. Behovet for fleksibel tilgang til bygg og master for plassering av basestasjoner, vil derfor bli enda viktigere enn i dag. 5G vil i større grad enn dagens mobilteknologi (2G, 3G og 4G) være en bærer av maskin-til-maskin-kommunikasjon, og vil være en sentral teknologi i utviklingen av «smarte» kommuner og fylkeskommuner. Stadig flere tilkoblede sensorer vil for eksempel legge til rette for velferdsteknologi, eHelse, optimalisering av teknisk drift og transport, førerløse kjøretøy, og utbredelsen av smarte hjem. Dette vil blant annet bidra til at kommunens innbyggere vil kunne få et tilbud om å bo hjemme lenger.

Kommunene bør også gå i dialog med tilbydere av bredbånd og mobilnett for å identifisere sårbarheter lokalt og foreslå forbedringer. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet bidrar til styrking av mobilnettet i spesielt utsatte kommuner gjennom programmet forsterket ekom.

Kommuner kan skape fremdrift i utbyggingen av bredbånd gjennom å gi tilgang til kommunal infrastruktur (for eksempel tomter, bygninger, master) til bredbåndstilbyderne. Kommuner må følge den nasjonale ledningsforskriften. Ifølge en undersøkelse av IKT Norge var det i 2018 bare 13 prosent av kommunene som følger ledningsforskriften. Det er ikke frivillig for kommunene å følge forskriften.

Digitalisering og innovasjon

Digitalisering og teknologi er viktige drivere for innovasjon. Samtidig er innovasjon en viktig komponent for å få til digital transformasjon. I [Meld. St. 30 \(2019–2020\) En innovativ offentlig sektor — Kultur, ledelse og kompetanse](#) peker regjeringen på tre prinsipper for å fremme innovasjon i offentlig sektor:

- Politikere og offentlige myndigheter må gi handlingsrom og insentiver til å innovere.
- Ledere må utvikle kultur og kompetanse for innovasjon, der man har mot til å tenke nytt og lærer av feil og suksesser.
- Offentlige virksomheter må søke nye former for samarbeid.

Videre lanseres ti grep for økt innovasjon i offentlig sektor, hvor et av disse handler om å legge til rette for at offentlig sektor utnytter mulighetene digitalisering og ny teknologi gir for innovasjon.

Nye digitaliseringstiltak i 2021

Regjeringens mål er å skape mer og inkludere flere. Digitalisering og ny teknologi åpner for helt nye muligheter for innbyggere, virksomheter og samfunnet gjennom økt velstand, bedre livskvalitet og en mer bærekraftig utvikling. Derfor foreslår regjeringen å bevilge over 1,5 milliarder kroner til nye digitaliseringstiltak i statsbudsjettet for 2021. Dette kommer på toppen av en allerede høy digitaliseringsaktivitet siden flere av de tiltakene som er startet opp de siste årene er større prosjekter som videreføres og får penger også i 2021 og påfølgende år. Flere av de nye tiltakene i 2021 får betydning for kommunal sektor. Dette gjelder for eksempel digital undervisning i kommunene, Nasjonal vegdatabank og etablering av infrastruktur for samvirkende intelligente transportsystemer (ITS), felles kommunal journalløsning for kommunale helse- og omsorgstjenester og bredbånd. Medfinansieringsordningen som forvaltes av Digitaliseringsdirektoratet har fra 2016 til 2020

bidratt til realisering av digitaliseringstiltak som er beregnet å kunne gi samlede årlige gevinster for kommunene på over 670 mill. kroner. I 2021 er rammen for tildeling fra medfinansieringsordningen nesten 190 mill. kroner, noe som kan utløse offentlige digitaliseringsinvesteringer med samlet budsjett på mellom 218 og 379 mill. kroner, med store potensielle gevinster også for kommunene og deres innbyggere og næringsliv.

Digitaliseringsrundskrivet for statlige virksomheter

Digitaliseringsrundskrivet gjelder for statlig sektor, og er en helhetlig sammenstilling av pålegg, føringer og anbefalinger for staten. Siden rundskrivet viser til en rekke krav som er hjemlet i lover som også gjelder for kommunal sektor, kan deler av rundskrivet være relevant for kommuner og fylkeskommuner. Rundskrivet er vedlagt.

Departementet oppfordrer kommuner og fylkeskommuner til å gjøre seg kjent med kravene som stilles og anbefalingene som gis til statlige virksomheter på digitaliseringsområdet, og vurdere om noen av disse kan være relevante for digitaliseringsarbeidet i kommunal sektor.

Med hilsen

Jan Hjelle (e.f.)
ekspedisjonssjef

Katarina de Brisis
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer